Lausunto Markjärven tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksesta

KHALL 02.11.2026 § 225
376/11.01.00.03/2026

Valmistelija ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi puh. 040 7393 977

Arvio kuntastrategian toteutumisesta

Neutraali

Kruunupyyn kunta on pyytänyt Kaustisen kunnalta lausuntoa Markjärven tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksesta.

Hankkeella voi olla kuntarajat ylittäviä vaikutuksia Kaustisen kunnan liikenneverkkoon, maisemaan, luonnonympäristöön, asukkaiden elinoloihin ja maankäyttöön. Kaustisen kunnan kannalta keskeisiä arvioitavia kokonaisuuksia ovat erikoiskuljetukset, maisema- ja lentoestevalovaikutukset, linnusto ja petolintujen törmäysriski, metsäpeura ja ekologiset yhteydet sekä sähkönsiirron ja muiden hankkeiden yhteisvaikutukset.

Tuulivoimaloiden osien kuljetukset ovat mitoiltaan ja massoiltaan poikkeuksellisia. Mikäli kuljetusreitti sijoittuu Kaustisen kunnan alueelle, vaikutuksia voi kohdistua liikenneturvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen sekä teiden, katujen, siltojen ja liittymien toimivuuteen ja kestävyyteen. Kaava-aineistossa on arvioitava merkittävät vaikutukset koko siltä alueelta, jolle niitä voidaan arvioida aiheutuvan.

Lausuntopyyntö kokonaisuudessaan on nähtävänä sähköisessä kokoushallinnassa.

Esittelijä Kunnanjohtaja Minna Nikander

Esitys

Kaustisen kunnanhallitus päättää antaa Kruunupyyn kunnalle Markjärven tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Kaustisen kunta katsoo, että ennen osayleiskaavan hyväksymistä tulee varmistaa, että kaavan merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset on selvitetty riittävästi myös Kaustisen kunnan alueelta. Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota erikoiskuljetusten liikenteellisiin vaikutuksiin, maisema- ja lentoestevalovaikutuksiin, linnustoon ja petolintujen törmäysriskiin, metsäpeuraan ja ekologisiin yhteyksiin sekä sähkönsiirron ja muiden tuulivoima- ja sähkönsiirtohankkeiden yhteisvaikutuksiin.

Kaava-aineistoa tulee tarvittaessa täydentää siten, että kuntarajat ylittävät vaikutukset, arviointiin liittyvät epävarmuudet sekä haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämiskeinot voidaan arvioida ennen kaavan hyväksymistä. Tarpeelliset ratkaisut tulee ottaa huomioon kaavaratkaisussa ja kaavamääräyksissä. Osayleiskaavan tulee ohjata rakentamista riittävästi ja varmistaa tuulivoimarakentamisen sopeutuminen maisemaan ja ympäristöön sekä teknisen huollon ja sähkönsiirron asianmukainen järjestäminen.

Mikäli erikoiskuljetusten suunniteltu reitti sijoittuu Kaustisen kunnan alueelle, reitti ja sen vaikutukset kunnan liikenneverkkoon tulee selvittää ennen osayleiskaavan hyväksymistä siinä laajuudessa kuin ne vaikuttavat kaavan toteuttamiskelpoisuuteen. Selvityksessä tulee tarkastella kuljetusten määrää ja ajoittumista, tie- ja katuverkon sekä siltojen kantavuutta, liittymien soveltuvuutta, liikenneturvallisuutta ja muun liikenteen sujuvuutta. Lisäksi tulee ottaa huomioon elinkeinoelämän sekä maa- ja metsätalouden kuljetukset, jalankulku ja pyöräliikenne, koulukuljetukset sekä pelastus- ja hälytysajoneuvojen liikkuminen.

Selvityksessä tulee esittää kuljetusten edellyttämät liikennejärjestelyt ja liikenneväyliin tarvittavat muutokset. Hankkeesta vastaavan tulee sopia niiden toteuttamisesta ja kustannusvastuista Kaustisen kunnan, tienpitäjien ja muiden toimivaltaisten tahojen kanssa. Hankkeesta aiheutuvia liikenneväylien muuttamis-, vahvistamis-, kunnossapito- tai korjauskustannuksia ei tule ilman erillistä sopimusta siirtää Kaustisen kunnan vastattaviksi.

Maisema- ja lentoestevalovaikutukset tulee arvioida Kaustisen kunnan alueelta siltä osin kuin voimalat tai niiden lentoestevalot ovat näkyvyysalueanalyysin perusteella havaittavissa ja vaikutukset voivat olla merkittäviä. Linnusto- ja törmäysriskin arvioinnissa tulee ottaa huomioon hankealueen ja Kaustisen kunnan alueella sijaitsevien elinympäristöjen väliset toiminnalliset yhteydet. Metsäpeuraan kohdistuva arviointi tulee ulottaa lajin toiminnalliseen elinympäristöön kuntarajoista riippumatta. Kaavan toteuttaminen ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa Kaustisen kunnan alueiden käytölle, luonnonympäristölle, maisemalle tai asukkaiden elinoloille eikä perusteettomasti rajoittaa kunnan nykyistä maankäyttöä tai hyväksyttyihin kaavoihin taikka muihin riittävän konkreettisiin suunnitelmiin perustuvia maankäyttötavoitteita. Lausunnossa esitetyt näkökohdat tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa, ja niihin tulee antaa perustellut vastineet ennen osayleiskaavan hyväksymiskäsittelyä.

Päätösehdotuksen perustelut

Alueidenkäyttölain (132/1999) 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Lain 39 §:n yleiskaavan sisältövaatimuksissa edellytetään muun muassa liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä, ympäristöhaittojen vähentämistä sekä rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaalimista. Tuulivoimarakentamista suoraan ohjaavan yleiskaavan tulee lisäksi täyttää lain 77 a ja 77 b §:ssä säädetyt vaatimukset. Haitallisten vaikutusten ehkäisemistä ja lieventämistä voidaan ohjata lain 41 §:n mukaisilla yleiskaavamääräyksillä.

Tuulivoimaloiden pitkät, leveät ja raskaat erikoiskuljetukset voivat edellyttää tie- ja katuverkon, siltojen ja liittymien teknistä tarkastelua sekä väliaikaisia tai pysyviä muutoksia. Jos reitti kulkee Kaustisen kunnan alueella, arvioinnin tulee kattaa koko reittikokonaisuus siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kaavan toteuttamiskelpoisuuden, liikenneturvallisuuden ja merkittävien vaikutusten arvioimiseksi. Yksityiskohtaiset liikennejärjestelyt, erikoiskuljetusluvat ja kustannusvastuut ratkaistaan myöhemmissä viranomaismenettelyissä ja sopimuksissa.

Kaavan vaikutusten arvioinnissa tulee hyödyntää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaisessa arviointimenettelyssä laadittuja selvityksiä ja yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää. Luontovaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon luonnonsuojelulain (9/2023) mukaiset suojeluvaatimukset, mukaan lukien lain 78 §:ssä tarkoitettu luontodirektiivin liitteessä IV a tarkoitettujen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto. Meluvaikutusten arvioinnissa tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015). Ennen kaavan hyväksymistä tulee varmistaa selvitysten riittävyys ja ajantasaisuus sekä osoittaa haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämistoimet.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että Henrik Toivonen poistui kokouksesta esteellisenä osallisuusjäävinä tämä asian käsittelyn ajaksi (hallintolaki 28.1 § 1 kohta).

_____